

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα κάτωπτρα οδήγησης των γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων με τροχούς» (κωδικοποιημένη έκδοση)

COM(2007) 236 τελικό — 2007/0081 (COD)

(2007/C 256/06)

Στις 29 Μαΐου 2007 και σύμφωνα με το άρθρο 95 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την ανωτέρω πρόταση.

Κρίνοντας ότι το περιεχόμενο της πρότασης είναι απολύτως ικανοποιητικό και δεν επιβάλλει καμία παρατήρηση από μέρους της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά την 437η σύνοδο ολομέλειάς της, της 11ης και 12ης Ιουλίου 2007 (συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 2007), αποφάσισε με 145 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους κατά και 4 αποχές, να εκδώσει θετική γνωμοδότηση για το προτεινόμενο κείμενο.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2007.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η χάραξη μιας ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη» (Στρατηγική της Λισσαβώνας)

(2007/C 256/07)

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2006 (επιβεβαιώθηκε στις 26 Οκτωβρίου 2006) η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Εσωτερικού Κανονισμού της, να συντάξει ενημερωτική έκθεση με θέμα: *Η χάραξη μιας ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη*.

Κατά τη σύνοδο ολομέλειάς της της 14ης και 15ης Μαρτίου 2007, αποφασίστηκε η ενημερωτική έκθεση να μετατραπεί σε γνωμοδότηση πρωτοβουλίας (άρθρο 29(2) του Εσωτερικού Κανονισμού).

Το τμήμα «Μεταφορές, υποδομές και κοινωνία των πληροφοριών» στο οποίο είχε ανατεθεί η κατάρτιση των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή της στις 19 Ιουνίου 2007 με βάση εισηγητική έκθεση της κ. Sirkeinen.

Κατά την 437η σύνοδο της ολομέλειάς της, που πραγματοποιήθηκε στις 11 και 12 Ιουλίου 2007 (συνεδρίαση της 12ης Ιουλίου), η ΕΟΚΕ υιοθέτησε με 126 ψήφους υπέρ και 4 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συστάσεις

1.1 Η ενέργεια έχει αποβεί κεντρικό πολιτικό ζήτημα το οποίο συνδέεται στενά με την στρατηγική της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

- Η ενέργεια καθορίζει ολοένα και μεγαλύτερο τμήμα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Για να μπορέσει η ΕΕ να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της ενεργειακής πολιτικής, όπως είναι η αλλαγή του κλίματος, η ασφάλεια του εφοδιασμού και η ανταγωνιστικότητα, χρειάζεται να μετατραπεί σε μία εξαιρετικά αποτελεσματική οικονομία με χαμηλή κατανάλωση άνθρακα
- Για το σκοπό αυτό απαιτείται μια σφαιρική προσέγγιση καθώς και η μελέτη σε ευρωπαϊκό επίπεδο της ενεργειακής ζήτησης, της διασφάλισης του ενεργειακού εφοδιασμού με βάση διαφοροποιημένες πηγές, της πρόσβασης σε δίκτυα και της τήρησης

ενιαίας στάσης στις εξωτερικές σχέσεις για το θέμα της ενέργειας, και άλλων μέτρων που θα μπορούσαν να θεσπιστούν.

- Η δημιουργία και η αξιοποίηση καινοτομιών, οι οποίες θα επιτρέψουν την μετατροπή αυτή, απαιτούν την ύπαρξη συγκεκριμένων συνθηκών, καθώς και ειδικών μέτρων στο επίπεδο της Ένωσης, των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

1.2 Η αύξηση και η βελτίωση της απασχόλησης βρίσκονται στο επίκεντρο της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Όταν οι συνθήκες αγοράς αλλάζουν, χάνονται ορισμένες θέσεις απασχόλησης στον τομέα της ενέργειας. Ταυτόχρονα, η εξεύρεση νέων ενεργειακών λύσεων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης υψηλής ποιότητας. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στη διαδικασία αυτή.

1.2.1 Εκτός από την απασχόληση, και άλλες πτυχές της κοινωνικής διάστασης της ενέργειας κατέχουν μείζονα θέση στη στρατηγική της Λισσαβώνας. Σε αυτές περιλαμβάνονται, πιο συγκεκριμένα, η ανάγκη παροχής δημοσίων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας σε προστιτές τιμές. Η κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταιριών, πρέπει να συμμετέχει ενεργά στην διαμόρφωση της ενεργειακής πολιτικής.

1.3 Η ΕΟΚΕ, σε συνεργασία με τις εθνικές Οικονομικές και Κοινωνικές Επιτροπές (ΟΚΕ) διατυπώνει τις ακόλουθες συστάσεις για την ενεργειακή πολιτική, στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας με θέμα «Μία ενεργειακή πολιτική για την κοινωνία των πολιτών»:

- Να εξεταστούν λεπτομερώς οι ενεργειακές πολιτικές και άλλες αντίστοιχες συνθήκες-πλαίσια σε συνάρτηση με τους στόχους της ΕΕ που συνδέονται με την επίτευξη μιας αποτελεσματικής και χαμηλής σε κατανάλωση άνθρακα οικονομίας.
- Να εξασφαλιστεί ένα εξειδικευμένο και επαρκώς δραστήριο εργατικό δυναμικό με τη βοήθεια ενός εκπαιδευτικού συστήματος υψηλής ποιότητας.
- Να προβλεφθεί επαρκής Ε&Α με κρατική χρηματοδότηση, ανάλογη με αυτή των ανταγωνιστών της ΕΕ, και να αναληφθούν δράσεις για την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων στην Ε&Α.
- Να αναπτυχθεί η διεθνής συνεργασία στον τομέα των ενεργειακών τεχνολογιών, κυρίως δε η συνεργασία με άλλους σημαντικούς παράγοντες του τομέα. Να παρακολουθούνται συστηματικά οι πολιτικές στον τομέα των ενεργειακών τεχνολογιών και τα αντίστοιχα μέτρα εκ μέρους των κύριων ανταγωνιστών και εταιριών.
- Να διασφαλιστεί ότι θα υπάρχουν διαθέσιμα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου για τις φάσεις ανάπτυξης και έναρξης δραστηριότητας των ΜΜΕ, καθώς και για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες.
- Να καθιερωθεί ένας ανοικτός και υγιής ανταγωνισμός στις αγορές ενέργειας προκειμένου να αναγκαστούν οι επιχειρήσεις να καινοτομήσουν. Στην περίπτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η πρόσβαση σε δίκτυα πιθανόν να έχει καθοριστική σημασία για την δημιουργία επιτυχών καινοτομιών.
- Να αρθούν τα εμπόδια που τίθενται στις επενδύσεις που είναι απαραίτητες για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Οι απαιτήσεις όσον αφορά τον προγραμματισμό και την έκδοση αδειών επιβραδύνουν, και ορισμένες φορές εμποδίζουν, την πραγματοποίηση επενδύσεων. Για να περιοριστούν οι κίνδυνοι στον τομέα των επενδύσεων, το κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να είναι προβλέψιμο και σταθερό.
- Να εξασφαλιστεί η πρόσβαση της ΕΕ και των διεθνών αγορών στις νέες τεχνολογίες.
- Να καθιερωθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, όπως π.χ. μία ενιαία διεθνής τιμή για το δικαίωμα εκπομπών CO₂, λαμβάνοντας μέριμνα ώστε τα δικαιώματα αυτά να μην εξομοιωθούν με ένα οποιοδήποτε εμπόρευμα διότι από τη μείωσή τους εξαρτάται η διατήρηση της ζωής στον πλανήτη μας.
- Να τεθούν φιλόδοξοι στόχοι διότι με τον τρόπο αυτό μπορεί να ιχυροποιηθεί η θέση της ΕΕ στις διεθνείς αγορές των αποτελεσματικών ενεργειακών τεχνολογιών και των τεχνολογιών του τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι στόχοι ωστόσο που θα υιοθετηθούν και οι σχετικές με αυτούς προδεσμίες πρέπει να τεθούν με προσοχή ώστε να είναι εφικτοί.

— Να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή των μέτρων που θα αποσκοπούν στην ενεργό υποστήριξη της καινοτομίας, ούτως ώστε τα αποτελέσματα να είναι αποδοτικά από οικονομική άποψη. Τα μέτρα αυτά μπορούν να αφορούν τα εξής:

- Χρηματοδότηση της Ε&Α·
- Εκπαίδευση και κατάρτιση·
- Ευαισθητοποίηση του κοινού·
- Μηχανισμούς καθορισμού τιμών, φορολογία·
- Επιδοτήσεις·
- Δεσμευτικούς στόχους και υποχρεώσεις·
- Ρυθμίσεις και δεσμευτικοί κανόνες·
- Εκούσια πρότυπα, εκούσιες συμφωνίες·
- Δημόσιες συμβάσεις.

1.4 Προκειμένου να επιτευχθεί ο άμεσα αναγκαίος μετασχηματισμός του ενεργειακού τομέα, πρέπει να επιταχυνθεί ο ρυθμός καινοτομίας. Η ΕΟΚΕ προτρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα σημεία:

- μέτρα για τον καθορισμό μιας κατάλληλης ενιαίας τιμής για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα,
- επέκταση των δράσεων Ε&Α εκ μέρους του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με στόχο την ενθάρρυνση νέων μορφών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης,
- εφαρμογή κανονιστικών διατάξεων προκειμένου να επιταχυνθεί η πρόοδος για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης όλων των ειδών προϊόντων,
- ενεργητικότερη αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων με στόχο την ενίσχυση των προτύπων ενεργειακής απόδοσης, ιδίως στον τομέα των κατασκευών.

2. Εισαγωγή

2.1 Η ΕΟΚΕ, σε συνεργασία με τα εθνικές Οικονομικές και Κοινωνικές Επιτροπές, πρόκειται να εκδώσει, στις αρχές του 2008, μία «συνοπτική έκθεση» με θέμα τις προτεραιότητες της στρατηγικής της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η παρούσα γνωμοδότηση για την ενεργειακή πολιτική αποτελεί μέρος της συνοπτικής αυτής έκθεσης. Η γνωμοδότηση καταρτίστηκε και αυτή σε συνεργασία με τις εθνικές ΟΚΕ, κυρίως δε με την ενεργό συμμετοχή των ΟΚΕ της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Μάλτας.

2.2 Η γνωμοδότηση αναφέρεται στο Τμήμα Β: «Μικροοικονομικές μεταρρυθμίσεις για την αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού της Ευρώπης» των «Ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την ανάπτυξη και την απασχόληση (2005-2008)». Πιο συγκεκριμένα αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές 8 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, 12 για την Ε&Α, 13 για την καινοτομία και ΤΠΕ και 14 για την βιώσιμη χρησιμοποίηση των πόρων ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ COM(2005) 141 τελικό, Ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου του 2006

2.3 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του, στα συμπεράσματα της συνεδρίασής του της 23ης και 24ης Μαρτίου 2006, για «τις πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Επιτροπής των Περιφερειών και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για μεγαλύτερη οικειοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας για την απασχόληση και την ανάπτυξη, που τέθηκε εκ νέου σε κίνηση, σε κοινοτικό επίπεδο. Ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών να συνεχίσουν τις εργασίες τους και τους ζητεί να εκπονήσουν στις αρχές του 2008 συνοπτικές εκθέσεις προς στήριξη της εταιρικής σχέσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση» (σημείο 12 των Συμπερασμάτων της Προεδρίας).

2.4 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει ότι «το ευρωπαϊκό τοπίο χαρακτηρίζεται από τον έντονο εξωτερικό ανταγωνισμό, τη γήρανση του πληθυσμού, υψηλότερες ενεργειακές τιμές και την ανάγκη διασφάλισης του ενεργειακού εφοδιασμού» (σημείο 7 των Συμπερασμάτων της Προεδρίας). Επιπλέον, «επιβεβαιώνει ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές 2005-2008 για την απασχόληση και την ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό συμφωνεί ως προς τα εξής: — ειδικοί τομείς δράσεων προτεραιότητας όσον αφορά την επένδυση στη γνώση και την καινοτομία, το επιχειρηματικό δυναμικό, ιδίως των ΜΜΕ, και την απασχόληση των κατηγοριών προτεραιότητας (...) καθώς και τον καθορισμό μιας Ενεργειακής Πολιτικής για την Ευρώπη» (σημείο 16 των Συμπερασμάτων της Προεδρίας).

2.5 Όσον αφορά το ζήτημα της ενέργειας, «το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει πολλές και διάφορες προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας: συνεχιζόμενες δυσχέρειες στην αγορά πετρελαίου και φυσικού αερίου, αυξανόμενη εξάρτηση από τις εισαγωγές και περιορισμένη μέχρι στιγμής διαφοροποίηση, υψηλές τιμές καυσίμων με απρόβλεπτες αιχμές, αύξηση της παγκόσμιας ενεργειακής ζήτησης, κινδύνους ως προς την ασφάλεια για τις χώρες παραγωγής και διέλευσης καθώς και για τις οδούς μεταφοράς, αύξηση της απειλής κλιματικών αλλαγών, αργή πρόοδος όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ανάγκη περισσότερης διαφάνειας στις αγορές ενέργειας και περαιτέρω ενοποίησης και διασύνδεσης των εθνικών αγορών ενέργειας ενόψει της ολοκλήρωσης της ελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας (Ιούλιος 2007), περιορισμένο συντονισμό μεταξύ των φορέων του ενεργειακού τομέα τη στιγμή που απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις στις υποδομές του εν λόγω τομέα» (Σημείο 43).

2.6 «Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ανταποκρινόμενο σε αυτές τις προκλήσεις και με βάση την κατάλληλα διαρθρωμένη Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής "Ευρωπαϊκή στρατηγική για αειφόρο, ανταγωνιστική και ασφαλή ενέργεια" και τη συμβολή του Συμβουλίου, απευθύνει προτροπή για τη χάραξη μιας ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη, με στόχο αποτελεσματική κοινοτική πολιτική, συνοχή μεταξύ των κρατών μελών και συνέπεια των δράσεων στους διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής και ισόρροπη επιδίωξη των τριών στόχων, δηλ. της ασφάλειας εφοδιασμού, της ανταγωνιστικότητας και της περιβαλλοντικής αειφορίας» (Σημείο 44).

2.7 «Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι για να επιτευχθεί αυτή η συνέπεια τόσο στις εσωτερικές όσο και στις εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ, η ενεργειακή πολιτική πρέπει να ανταποκρίνεται στα αιτήματα πολλών τομέων πολιτικής. Στο πλαίσιο μιας στρατη-

γικής οικονομικής ανάπτυξης και μέσω ανοικτών και ανταγωνιστικών αγορών, προάγει τις επενδύσεις, την τεχνολογική ανάπτυξη, το εσωτερικό και εξωτερικό εμπόριο. Συνδέεται στενά με την πολιτική για το περιβάλλον καθώς και με την πολιτική για την απασχόληση, την περιφερειακή πολιτική και προπάντων την πολιτική μεταφορών. Επιπλέον, οι πτυχές της εξωτερικής και της αναπτυξιακής πολιτικής αποκτούν αυξανόμενη σημασία για την προώθηση των στόχων της ενεργειακής πολιτικής με άλλες χώρες» (Σημείο 45).

2.8 Η ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική (...) θα πρέπει λοιπόν να βασίζεται σε κοινές προοπτικές όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη προσφορά και ζήτηση και σε αντικειμενική και διαφανή αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων όλων των ενεργειακών πηγών και να συμβάλλει ισόρροπα σε τρεις κύριους στόχους: (Σημεία 46 + 47).

— στην αύξηση της ασφάλειας του εφοδιασμού·

— στην εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών οικονομιών και της δυνατότητας ενεργειακού εφοδιασμού τόσο των επιχειρηματιών όσο και των καταναλωτών, σε προσιτές τιμές στο πλαίσιο σταθερού ρυθμιστικού περιβάλλοντος·

— στην προώθηση της περιβαλλοντικής αειφορίας.

2.9 Για την επίτευξη αυτών των κύριων στόχων, η ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική θα πρέπει:

— να εξασφαλίζει διαφάνεια και αποφυγή διακρίσεων στις αγορές·

— να είναι συμβατή με τους κανόνες ανταγωνισμού·

— να είναι συμβατή με τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας·

— να σέβεται πλήρως την κυριαρχία των κρατών μελών επί των πρωτογενών πηγών ενέργειας και το κυριαρχικό τους δικαίωμα να αποφασίζουν τις μορφές ενέργειας που χρησιμοποιούν και τις σχετικές αναλογίες.

Η δέσμη μέτρων του 2007 στον τομέα της ενέργειας

2.10 Η Επιτροπή πρόκειται να αρχίσει, από το 2007, να υποβάλλει, σε τακτά χρονικά διαστήματα Επισκόπηση για την Ενεργειακή Στρατηγική. Στις 10 Ιανουαρίου 2007, η Επιτροπή δημοσίευσε την πρώτη της επισκόπηση, καθώς και μία ανακοίνωση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο «Μία ενεργειακή πολιτική για την Ευρώπη», το λεγόμενο «ενεργειακό πακέτο».

2.11 Το σημείο αφετηρίας της Επιτροπής για μία ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική είναι τριπλό: η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης και ο περιορισμός της τρωτότητας της ΕΕ εξαιτίας των εισαγωγών πετρελαίου και αερίου από το εξωτερικό.

2.12 Η Επιτροπή παρουσιάζει ως κύριο στόχο της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ την μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20 % έως το 2020. Ο στόχος αυτός της ΕΕ πρέπει να εξετασθεί σε συνάρτηση με την ανάγκη να αναλάβουν τα βιομηχανικά έθνη δράση σε διεθνή κλίμακα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η δέσμευση αυτή, ωστόσο, εάν εξασφαλιστεί, δεν επαρκεί η ΕΕ θα πρέπει να προβεί και σε άλλες ενέργειες. Συνεπώς, θα πρέπει να επιδιωχθεί η αύξηση του ποσοστού αυτού, ώστε η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου να φθάσει το 30 % έως το 2020 και το 60-80 % έως το 2050.

2.13 Ανησυχίες ωστόσο δεν διαπιστώνονται μόνον όσον αφορά την αλλαγή του κλίματος, αλλά και όσον αφορά την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, την οικονομία της και την ευημερία των πολιτών της. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η επίτευξη του πιο πάνω στόχου θα περιορίσει, κατ' επέκταση, την ολοένα αυξανόμενη έκθεση της ΕΕ στην συνεχώς μεγαλύτερη αστάθεια των τιμών του πετρελαίου και αερίου, θα οδηγήσει σε μία πιο ανταγωνιστική ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας και θα προωθήσει την τεχνολογία και την απασχόληση.

2.14 Βάσει των ειδικών όρων του τομέα της ενέργειας, για να επιτευχθεί ο γενικός αυτός στόχος όσον αφορά τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου θα χρειαστεί να περιορίσει η ΕΕ την ποσότητα CO₂ της ενεργειακής της χρήσης κατά τουλάχιστον 20 %, και ίσως μάλιστα περισσότερο, μέσα στα επόμενα 13 χρόνια. Με τον τρόπο αυτό, η ΕΕ θα αποβεί παγκόσμια ηγετική δύναμη και θα λειτουργήσει ως καταλύτης, προκαλώντας μία νέα βιομηχανική επανάσταση.

2.15 Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η Επιτροπή προτείνει, επίσης, οι προσπάθειες να εστιαστούν σε έναν αριθμό μέτρων που συνδέονται με την ενέργεια — όπως βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα — καθώς και σε νέα μέτρα — προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα έχουν όλοι πρόσβαση στα οφέλη της εσωτερικής αγοράς ενέργειας-, όπως επίσης και στην ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών με βάση ένα πιο μακροπρόθεσμο όραμα για την ανάπτυξη της ενεργειακής τεχνολογίας, ενώ θα πρέπει να εξεταστεί εκ νέου το ζήτημα της ασφάλειας και της προστασίας και να καταβληθούν δραστικές προσπάθειες ώστε η ΕΕ να «ομιλεί με μία φωνή» στις διαπραγματεύσεις της με τους διεθνείς εταίρους της, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών ενέργειας, των εισαγωγέων ενέργειας και των αναπτυσσόμενων χωρών.

2.16 Η επισκόπηση περιλαμβάνει ένα σχέδιο δράσης στον τομέα της ενέργειας με δέκα σημεία το οποίο συνοδεύεται από ένα χρονοδιάγραμμα για τα επιμέρους μέτρα. Το σχέδιο δράσης συνοδεύεται από μία πρώτη δέσμη συγκεκριμένων μέτρων. Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- κατάρτιση έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή εκ μέρους των κρατών μελών της εσωτερικής αγοράς αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και σχετικά με τα αποτελέσματα έρευνας για την κατάσταση του ανταγωνισμού στους δύο αυτούς τομείς·
- υιοθέτηση ενός σχεδίου διασυνδέσεων προτεραιότητας στα δίκτυα ηλεκτρισμού και αερίου των κρατών μελών, ώστε να γίνει πραγματικότητα το ευρωπαϊκό διασυνδεδεμένο δίκτυο μεταφοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας·
- υποβολή προτάσεων για την προώθηση της αιφόρου παραγωγής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα·
- κατάρτιση ενός χάρτη πορείας και υιοθέτηση πρόσθετων πρωτοβουλιών για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, κυρίως δε τον βιοκαυσίμων για τις μεταφορές·
- ανάλυση της κατάστασης της πυρηνικής ενέργειας στην Ευρώπη·
- σύνταξη ενός φύλλου εργασίας για ένα ευρωπαϊκό στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών.

2.17 Το σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση που η Επιτροπή υιοθέτησε στις 19 Οκτωβρίου 2006 αποτελεί μέρος του σχεδίου δράσης. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «Περιορισμός της υπερθέρμανσης του πλανήτη στους 2ο — Πολιτικές επιλογές για

την ΕΕ και τον κόσμο μέχρι το 2020 και μετέπειτα» και η στρατηγική επισκόπηση αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοενισχύονται.

2.18 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υποστήριξε πλήρως τις προτάσεις της Επιτροπής κατά την εαρινή σύνοδο κορυφής της 8-9 Μαρτίου 2007. Η Επιτροπή θα καταρτίσει, στην επόμενη φάση, μία αναλυτική νομοθετική πρόταση, καθώς και άλλες σχετικές προτάσεις οι οποίες θα είναι σύμφωνες με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου. Μία δεύτερη στρατηγική ενεργειακή επισκόπηση, η οποία θα δημοσιευτεί σε δύο χρόνια, θα παρουσιάσει την πρόοδο που θα έχει σημειωθεί στον τομέα καθώς και αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων έχουν αναλάβει τη δέσμευση να συζητούν τακτικά τα θέματα ενέργειας.

Προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ για την ενεργειακή πολιτική

2.19 Η ΕΟΚΕ κατήρτισε, κατά τη θητεία της 2002-2006, διάφορες γνωμοδοτήσεις σχετικά με θέματα που άπτονται της ενέργειας, ιδιαίτερα δε σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τον ρόλο διαφόρων ενεργειακών πηγών και τεχνολογιών. Τέλος, κατά τη σύνοδο ολομέλειάς της του Σεπτεμβρίου 2006, η ΕΟΚΕ υιοθέτησε διερευνητική γνωμοδότηση, με τίτλο «Ο ενεργειακός εφοδιασμός της ΕΕ: Στρατηγική για το βέλτιστο ενεργειακό μείγμα»^(?), που βασιζόταν σε μεγάλο βαθμό στις προηγούμενες αυτές γνωμοδοτήσεις. Η γνωμοδότηση αυτή κάλυπτε πολλά θέματα που εδίγησαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2006. Τα κύρια συμπεράσματα της γνωμοδότησης είναι.

2.20 «Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί ότι η Ευρώπη χρειάζεται να θέσει ένα στρατηγικό στόχο για τη διαφοροποίηση των ενεργειακών της πηγών, που να ανταποκρίνεται όσο το δυνατό περισσότερο στους στόχους της οικονομικής πολιτικής, της ασφάλειας του εφοδιασμού και στην πολιτική για την κλιματική αλλαγή. Όλες οι πηγές ενέργειας και οι τεχνολογίες έχουν, σε σχέση με τους στόχους αυτούς, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη με τρόπο ανοικτό και ισορροπημένο.» (σημείο 1.1).

2.21 «Η αυξανόμενη χρήση ανανεώσιμων πηγών για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας προσφέρει δυνατότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν. Όμως ακόμη και εάν επιτευχθεί ο στόχος που έχει τεθεί για το 2020, δηλ. το 20 % της απαιτούμενης ενέργειας να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, (...) είναι απίθανο να μπορέσουν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας να υποκαταστήσουν πλήρως τις παραδοσιακές πηγές ενέργειας στο εγγύς μέλλον.» (σημείο 1.5).

2.22 «Όλες οι επιλογές πρέπει να παραμείνουν ανοικτές. Τα σενάρια που η ΕΕ των 25 παρουσίασε στο κεφάλαιο 4 υποστηρίζουν σαφώς το συμπέρασμα αυτό. Ακόμη και το σενάριο που βασίζεται σε υποθέσεις για την επίτευξη πολύ σοβαρών εξελίξεων στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δεν καθιστά καμία ενεργειακή τεχνολογία παρωχημένη χωρίς αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον ή την οικονομία.» (σημείο 1.9).

2.23 «Χρειάζονται πολιτικές στρατηγικές με τις οποίες το σημερινό μείγμα να εξελιχθεί προς τον περιορισμό της εξάρτησης από το εξωτερικό και προς τη χρήση περισσότερων από τις πηγές που δεν παράγουν εκπομπές και είναι διαθέσιμες στην Ευρώπη, με βάση το δεδομένο ότι οι παράγοντες της αγοράς λαμβάνουν αποφάσεις για επενδύσεις σε πολλές τεχνολογίες.» (σημείο 1.10).

^(?) ΕΕ C 318 της 23.12.2006, σελ 185.

2.24 Η ΕΟΚΕ συνέστησε «την κατάρτιση στρατηγικής για το βέλτιστο ενεργειακό μείγμα. Στα πλαίσια αυτά, είναι σημαντικό να διευκρινιστούν οι ρόλοι της ΕΕ, των κρατών μελών, των ανεξάρτητων αρχών και των παραγόντων της αγοράς.» (σημείο 1.11).

Η ΕΟΚΕ πρότεινε η στρατηγική για το βέλτιστο ενεργειακό μείγμα να συνίσταται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- ενεργειακή απόδοση, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού θέρμανσης και παραγωγής ενέργειας·
- ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, περιλαμβανόμενης της χρήσης βιοκαυσίμων στις μεταφορές·
- αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στις μεταφορές·
- βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας και επίλυση του προβλήματος των πυρηνικών αποβλήτων·
- καθαρές τεχνολογίες άνθρακα και προετοιμασία για αύξηση της χρήσης των αποθεμάτων άνθρακα της ΕΕ·
- ενθάρρυνση των επενδύσεων στα τερματικά υδροποιημένου φυσικού αερίου·
- διαμόρφωση του κατάλληλου πλαισίου για την διασφάλιση επαρκών επενδύσεων στην παραγωγή και μεταφορά ενέργειας·
- ανάγκη να διατυπώνει η ΕΕ τις θέσεις της «με μία φωνή» δεδομένου ότι αποτελεί έναν από τους ισχυρότερους παράγοντες της διεθνούς σκηνής όσον αφορά την ενέργεια·
- εκτίμηση του αντίκτυπου που έχουν οι αλλαγές του σημερινού και του μελλοντικού κλίματος καθώς και τα μέτρα περιβαλλοντικής πολιτικής σε άλλους στόχους ενεργειακής πολιτικής·
- εξεύρεση λύσης σε παγκόσμια κλίμακα για τις μετά το Κιότο πολιτικές για το κλίμα, η οποία να καλύπτει τουλάχιστον όλους τους μεγάλους παραγωγούς εκπομπών αερίων·
- αύξηση των δράσεων υπέρ της Ε&Α και τηΝ επέκταση της υποστήριξης που η ΕΕ παρέχει στην Ε&Α, τόσο σε μακροπρόθεσμη όσο και σε βραχυπρόθεσμη βάση.

3. Συστάσεις της ΕΟΚΕ για μία ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας

3.1 Η ενέργεια αποτελεί ανάγκη στη σύγχρονη κοινωνία. Για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις ανάγκες μας σε φαγητό, θέρμανση (στα ψυχρά κλίματα), φωτισμό, μεταφορές, εμπορεύματα και καταναλωτικά αγαθά, καθώς και σε μία ολοένα μεγαλύτερη, σήμερα, ζήτηση σε τηλεπικοινωνίες και σε επεξεργασία πληροφοριών, είναι απαραίτητο να έχουμε εξασφαλίσει τον εφοδιασμό μας σε ενέργεια. Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίο ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες αυτές μπορεί και πρέπει να αλλάξει. Ενώπιον των σημερινών προκλήσεων, κυρίως δε της αλλαγής του κλίματος, χρειαζόμαστε επειγόντως μία αλλαγή προτύπου με στόχο την επίτευξη μιας ιδιαίτερα αποτελεσματικής ενεργειακής οικονομίας με χαμηλή κατανάλωση άνθρακα.

3.2 Η ενέργεια έχει στενή σχέση με την στρατηγική της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Για να επιτευχθούν οι στόχοι της Λισσαβώνας, χρειάζεται να υπάρχει επαρκής διαθέσιμη ενέργεια σε προσιτές και ανταγωνιστικές τιμές. Ταυτόχρονα, νέες λύσεις στον τομέα αυτό μπορούν, ιδιαίτερα εάν σημειώσουν επιτυχία στις διεθνείς αγορές, να αποτελέσουν ισχυρές κινητήριες δυνάμεις για την ανταγωνιστικότητα και την δημιουργία θέσεων απασχόλησης υψηλής ειδίκευσης.

3.3 Οι γενικοί στόχοι της ενεργειακής πολιτικής — ανταγωνιστικότητα, ασφάλεια του εφοδιασμού και βιωσιμότητα — παραμένουν σε ισχύ. Η σοβαρή πρόκληση της κλιματικής αλλαγής καθιστά απαραίτητη τη συγκράτηση της αύξησης της ζήτησης σε ενέργεια, μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και της αύξησης του

μεριδίου των πηγών εναλλακτικής ενέργειας και άλλων τεχνολογιών ενέργειας με χαμηλή κατανάλωση άνθρακα, όπως θα συμβεί στο μέλλον με τη δέσμευση και αποθήκευση του άνθρακα. Στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού συμβάλλει επίσης η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και η διαφοροποίηση των πηγών, καθώς και η διατύπωση των θέσεων της ΕΕ «με μία φωνή» στο πλαίσιο των εξωτερικών της σχέσεων. Η ανταγωνιστικότητα πρέπει να ενισχυθεί με τη βοήθεια μιας ανοικτής αγοράς με θεμιτό και εύρυθμο ανταγωνισμό, συμπεριλαμβανόμενης της διασφάλισης της πρόσβασης σε δίκτυα, ενώ παράλληλα πρέπει να εξασφαλιστεί η παροχή δημοσίων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

3.4 Η δημιουργία περισσότερων και ποιοτικότερων θέσεων απασχόλησης κατέχει κεντρική θέση στη στρατηγική της Λισσαβώνας. Όπως ο ανταγωνισμός στις αγορές απαιτεί γενικά, βελτιωμένη παραγωγικότητα, έτσι και οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικότερες στην αγορά της ενέργειας. Όταν χάνονται θέσεις απασχόλησης στον τομέα της ενέργειας οι εργαζόμενοι που μένουν άνεργοι πρέπει να υποστηρίζονται κατάλληλα. Ταυτόχρονα, οι θέσεις απασχόλησης στους τομείς που κάνουν χρήση ενέργειας είναι πιθανόν να αποκτήσουν μεγαλύτερη σημασία και να αυξηθούν. Ιδιαίτερα, η τάση για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και άλλες αναπτυσσόμενες τεχνολογίες θα δημιουργήσουν πολυάριθμες θέσεις απασχόλησης υψηλής κυρίως ποιότητας.

3.4.1 Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας, στην κοινωνική διάσταση της ενεργειακής πολιτικής. Ένα από τα ζητήματα που άπτονται της διάστασης αυτής είναι η απασχόληση και οι θέσεις εργασίας, καθώς και η πρόσβαση όλων στην ενέργεια σε προσιτές τιμές, π.χ. στην παροχή δημοσίων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Η κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, πρέπει να λαμβάνει ενεργά μέρος στην χάραξη της ενεργειακής πολιτικής.

3.5 Η ΕΟΚΕ έχει εκθέσει αναλυτικά τις απόψεις της για τα πιο πάνω θέματα της ενεργειακής πολιτικής σε πρόσφατες γνωμοδοτήσεις της και σε εύθετο χρόνο θα καταρτίσει γνωμοδοτήσεις για τις νομοθετικές και άλλες προτάσεις που θα υποβάλει η Επιτροπή με βάση τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το «Ενεργειακό πακέτο».

3.6 Προκειμένου να αποφευχθεί η περίπτωση διπλής εργασίας και να διασφαλιστεί ότι ο διάλογος για την ενέργεια θα έχει τη βέλτιστη προστιθέμενη αξία, η ΕΟΚΕ εστιάζει, στην προκειμένη γνωμοδότηση, την προσοχή της στη σχέση μεταξύ, αφενός, της ενεργειακής πολιτικής και, αφετέρου, της υποστήριξης του οράματος της στρατηγικής της Λισσαβώνας να αποβεί η Ευρώπη μία κοινωνία της γνώσης. Στην παρούσα γνωμοδότηση διατυπώνονται σχόλια σχετικά με τα θέματα που περιλαμβάνονται στο «Ενεργειακό πακέτο» και αφορούν τις καινοτομίες.

Ο ρόλος της τεχνολογίας και της καινοτομίας στην αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα

3.7 Το πλαίσιο του «Ενεργειακού πακέτου» αποτελούν πολιτικοί στόχοι και μέτρα. Ωστόσο για να επιτευχθεί πραγματική πρόοδος χρειάζεται να αναπτυχθούν τεχνολογίες, να παραχθούν καινοτομίες και να αλλάξει η ισχύουσα συμπεριφορά, διότι, με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται η ενεργειακή απόδοση, τόσο στο πλαίσιο της μετατροπής της ενέργειας όσο και της χρήσης της. Η καινοτομία μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη μείωση της εξάρτησης από εξωτερικές πηγές ενέργειας δεδομένου ότι επιτρέπει την διαφοροποίηση του ενεργειακού μείγματος. Η καινοτομία είναι σαφώς απαραίτητη για να επιτευχθεί η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου μέσω της ανάπτυξης και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, «καθαρού» άνθρακα και άλλων ορυκτών καυσίμων, όπως επίσης και ασφαλούς πυρηνικής ενέργειας.

3.8 Καινοτομία σημαίνει γενικά ανανέωση. Σημαίνει ανάπτυξη νέων ιδεών και αξιοποίησή τους σε ευρεία κλίμακα, καθώς και μετατροπή τους σε οικονομικές αξίες. Με την έννοια αυτή καλύπτονται τόσο οι τεχνολογικές καινοτομίες όσο και νέες θεωρίες διαχείρισης και άλλες οργανωτικές λύσεις. Μπορεί να παραχθεί τόσο στο πλαίσιο της βιομηχανίας, όσο και στις υπηρεσίες και τον δημόσιο τομέα. Η έρευνα αποτελεί συχνά πηγή καινοτομίας, αλλά σαφώς δεν είναι η μόνη. Σχετικά με αυτό η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει τη γνωμοδότησή της με θέμα Έρευνητικές ανάγκες για τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού⁽³⁾.

3.8.1 Οι ενεργειακές τεχνολογίες, όπως η αποδοτική καύση, οι ανεμογεννήτριες, οι ηλιακοί συλλέκτες ή τα μελλοντικά στοιχεία καυσίμου, η τεχνολογία υδρογόνου και η σύντηξη, βρίσκονται σήμερα στο επίκεντρο της προσοχής. Εξίσου σημαντικές είναι οι συνοδευτικές τεχνολογίες, όπως η ανάπτυξη υλικών ή η μετεωρολογία, οι οποίες διασφαλίζουν μία αποτελεσματική βελτιστοποίηση των προαναφερθέντων τεχνολογιών, καθώς βελτιώνουν τις προγνώσεις.

3.8.2 Οι τεχνολογίες που μπορούν να βελτιώσουν την χρήση της ενέργειας είναι σχεδόν απεριόριστες: καλύτερη μόνωση, ηλεκτρικές συσκευές χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας, ελαφρύτερα υλικά, καλύτερος σχεδιασμός βιομηχανικών προϊόντων και διαδικασιών· εάν ωστόσο οι ανάγκες των τεχνολογιών αυτών σε επενδύσεις και εμπειρογνωμοσύνη δεν καλυφθούν, η καινοτομία σε μεγάλους τομείς των τεχνολογιών αποτελεσματικής αξιοποίησης της ενέργειας για βιομηχανική χρήση θα καταπνιγεί στην ΕΕ.

3.8.3 Οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών παρέχουν σημαντικό δυναμικό. Η αξιοποίησή τους στους τομείς της παραγωγής, της μετατροπής και της διανομής ενέργειας μπορεί, όπως συμβαίνει και στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, να οδηγήσει σε αυξημένη απόδοση και υψηλότερη παραγωγικότητα. Εξάλλου, οι ΤΠΕ συμβάλλουν στην αύξηση της ασφάλειας και της προστασίας των διαφόρων λειτουργιών, κυρίως δε των δικτύων μεταφοράς της ενέργειας. Οι τεχνολογίες αυτές βοηθούν τους χρήστες και τους καταναλωτές να αποφασίζουν οι ίδιοι για τον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιούν την ενέργεια. Ένα παράδειγμα που θα απέφερε πολλά οφέλη είναι η επίλυση του προβλήματος των περιόδων αιχμής με τη διευκόλυνση της άμεσης αντίδρασης των καταναλωτών σε μηνύματα που έχουν σχέση με την τιμολόγηση. Σε γενικότερες γραμμές, η χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ θα μπορούσε να υποκαταστήσει τις ανάγκες σε μεταφορές με τη βοήθεια, π.χ. της τηλεργασίας και των εικονοδιασκέψεων.

3.8.4 Η ΕΕ χρειάζεται επίσης να εξεύρει νέους τρόπους — καινοτομίες — στον τομέα της λειτουργίας και της διαχείρισης της ενέργειας και των ενεργειακών συστημάτων. Ο στόχος, στην προκειμένη περίπτωση, είναι η διασφάλιση της παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας σε προσιτές τιμές. Ένα παράδειγμα είναι η διαχείριση της ασφαλούς λειτουργίας των συστημάτων παραγωγής και μεταφοράς ενέργειας, καθώς και της συντήρησής τους, όπως και η λειτουργία της αγοράς (ανταλλαγές), η διαχείριση των περιόδων αιχμής και η προσαρμογή στο φως της ημέρας. Τέλος, πράγμα εξίσου σημαντικό, μία αποτελεσματική υλικοτεχνική υποστήριξη μπορεί να συμβάλει σημαντικά τόσο στην αντιμετώπιση της ζήτησης σε ενέργεια όσο και στην καλύτερη διαχείριση της κατανάλωσης καυσίμων.

3.8.5 Καινοτομίες χρειάζονται επίσης και στον τομέα της συμπεριφοράς. Βασικός παράγοντας εδώ είναι ο καταναλωτής — ο καθένας από εμάς μπορεί να αξιοποιήσει την ενέργεια κατά τρόπο πιο έξυπνο, για να γίνει όμως αυτό χρειάζονται νέες ιδέες και περισσότερες γνώσεις. Η πρόκληση για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την παροχή επαρκών πληροφοριών στους καταναλωτές είναι μεγάλη. Η περιφερειακή χωροταξία, η πολεοδομία καθώς και αρχιτεκτονικές λύσεις και προδιαγραφές για την ανέγερση κτηρίων μπορούν να συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στη στήριξη των επιλογών

των πολιτών στον τομέα της ενέργειας· για το σκοπό αυτό πρέπει προωθηθούν εκστρατείες με επίσημη πληροφόρηση που θα συνιστούν τη χρήση και εξοικονόμηση όσον αφορά την αποδοτικότητα της ενέργειας.

3.9 Είναι απαραίτητο να εξευρεθούν νέες λύσεις στα υπάρχοντα προβλήματα, είναι δε επείγον να γίνουν αλλαγές. Η πραγματοποίηση ριζικών αλλαγών όμως χρειάζεται χρόνο και συνεπώς είναι σημαντικό να αρχίσει αμέσως η κατανομή πόρων. Ταυτόχρονα, πρέπει να αρχίσουν να χρησιμοποιούνται ευρύτερα οι υφιστάμενες βέλτιστες τεχνολογίες με σκοπό, π.χ. την μείωση της χρήσης ενέργειας στα νοικοκυριά.

3.10 Για να συμβάλουν οι καινοτομίες και οι επενδύσεις στην αύξηση της απόδοσης, πρέπει να αξιολογείται ποσοτικά η απόδοση των άνατη τεχνολογιών. Ένα σημαντικό παράδειγμα είναι να αξιολογείται το κόστος, με βάση τις διάφορες τεχνολογίες, της αποφυγής ενός 1 τόνου CO₂ — για παράδειγμα, οι ανεμογεννήτριες είναι πολύ ακριβότερες από την μόνωση των κτηρίων.

Προϋποθέσεις και πολιτικά μέτρα για την ενίσχυση της καινοτομίας

3.11 Για να παραχθούν καινοτομίες και να μπορέσουν να αξιοποιηθούν είναι απαραίτητο να υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις και να έχουν ληφθεί συγκεκριμένα πολιτικά μέτρα στο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Καθώς η ΕΕ έχει τη φιλοδοξία να καταστεί ηγετική δύναμη σε παγκόσμια κλίμακα στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των τεχνολογιών χαμηλής κατανάλωσης άνθρακα, έχει καθοριστική σημασία να εξετάζονται οι ενεργειακές πολιτικές και τα άλλα σχετικά πλαίσια σε συνάρτηση με αυτό το στόχο.

3.12 Η πρώτη προϋπόθεση για την παραγωγή επιτυχούς καινοτομίας είναι η ύπαρξη ενός κατάλληλα ειδικευμένου και δυναμικού εργατικού δυναμικού, το οποίο να έχει την υποστήριξη ενός εκπαιδευτικού συστήματος υψηλής ποιότητας. Η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών απαιτεί επαρκή Ε&Α, καθώς και την πραγματοποίηση επενδύσεων με κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου σε ΜΜΕ κατά τα στάδια της ανάπτυξης και της έναρξης της δραστηριότητάς τους. Όταν ο ανταγωνισμός είναι υγιής και ανοικτός, οι επιχειρήσεις αναγκάζονται να καινοτομήσουν. Είναι απαραίτητη η πρόσβαση στις αγορές, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών αγορών. Στην περίπτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η πρόσβαση σε δίκτυα μπορεί να έχει καθοριστική σημασία για την παραγωγή επιτυχών καινοτομιών. Το κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο που να προωθείται η καινοτομία, θα μπορούσαν π.χ. να ανταμείβονται με συγκεκριμένους τρόπους οι καινοτόμοι επιχειρήσεις (το «Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας» δεν ανταμείβει τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν εγκαίρως μέτρα για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων). Ένα εξαιρετικά «βαρύ» νομοθετικό πλαίσιο καταπνιγεί την καινοτομία.

3.12.1 Πρέπει να πραγματοποιηθούν επενδύσεις για την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών. Οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι κερδοφόρες για να είναι σε θέση να επενδύουν. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση των επενδύσεων υπέρ της βελτίωσης της ενεργητικής απόδοσης, παρά το γεγονός ότι η απόσβεση επιτυγχάνεται σχετικά σύντομα. Η επιχειρήσεις του τομέα της ενέργειας υπήρξαν ιδιαίτερα κερδοφόρες τα τελευταία λίγα χρόνια, οι επενδύσεις ωστόσο εξακολουθούν να παραμένουν χαμηλές. Είναι γνωστό ότι οι απαιτήσεις που σχετίζονται με τον προγραμματισμό και την χορήγηση αδειών επιβραδύνουν την πραγματοποίηση επενδύσεων και ενίοτε την εμποδίζουν. Για να περιοριστούν οι κίνδυνοι που συνεπάγονται οι επενδύσεις, το κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να είναι προβλέψιμο και σταθερό. Καθώς η απόσβεση των επενδύσεων στον τομέα της ενέργειας απαιτεί συχνά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος, θα ήταν σκόπιμη η χρήση ορισμένων τύπων συμβάσεων μακράς διάρκειας.

⁽³⁾ ΕΕ C 241 της 7.10.2002, σελ 13.

3.12.2 Για να επενδύσει μία εταιρεία στην ανάπτυξη ή χρήση μιας νέας τεχνολογίας, θα πρέπει να διασφαλίσει ότι θα πραγματοποιήσει κέρδη από τις επενδύσεις διότι οι αγορές θα είναι αρκετά σημαντικές. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι εθνικές αγορές δεν είναι αρκετά μεγάλες και συνεπώς για την πραγματοποίηση μιας επένδυσης απαιτείται ολοένα και περισσότερο πρόσβαση στις διεθνείς αγορές. Εξίσου σημαντικό είναι να υπάρχει διεθνής ζήτηση και ίσο όρο ανταγωνισμού. Τα μονομερή μέτρα που λαμβάνει η ΕΕ δεν παράγουν ζήτηση σε άλλες αγορές, μολονότι συν τω χρόνω αυτό μπορεί να συμβεί. Για παράδειγμα, ο καθορισμός τιμής για το δικαίωμα εκπομπών CO₂ ενδέχεται να αποτελέσει σημαντικό κίνητρο, θα πρέπει ωστόσο να επιβληθεί σε διεθνή κλίμακα.

3.12.3 Η ισχυρή θέση που κατέχει η ΕΕ στις διεθνείς αγορές όσον αφορά τις τεχνολογίες βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω και να ενισχυθεί. Η φιλοδοξία της ΕΕ να αποτελέσει πρωτοπόρο στον τομέα των πολιτικών για το κλίμα, υιοθετώντας μεγαλεπήβολους στόχους, καθώς και στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μπορούν να συμβάλουν στη στήριξη του στόχου αυτού. Αυτό ωστόσο δεν μπορεί να συμβεί αυτόματα. Οι στόχοι και οι σχετικές με αυτούς προθεσμίες πρέπει να τεθούν προσεκτικά ώστε να υπάρξουν ρεαλιστικές πιθανότητες επίτευξής τους, ειδικά ενδέχεται να προκύψουν περαιτέρω δαπάνες και πιθανόν απώλειες θέσεων απασχόλησης. Για παράδειγμα, οι σχετικές τεχνολογίες πρέπει να βρίσκονται στην φάση της τελειοποίησής τους ώστε να μπορούν να αξιοποιηθούν εντός των προθεσμιών. Επίσης, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι επενδυτικοί κύκλοι σε διάφορους τομείς.

3.12.4 Η ΕΕ χρησιμοποιεί, ως φαίνεται, την παρέμβαση στις αγορές ως μέσο ενίσχυσης της καινοτομίας, πράγμα που πιθανόν να αποδειχθεί αναποτελεσματική επιλογή. Οι ΗΠΑ και ορισμένες άλλες χώρες βασίζονται περισσότερο στην δημόσια χρηματοδότηση της Ε&Α. Η Ευρώπη πρέπει να αυξήσει την χρηματοδότηση της Ε&Α τόσο με κρατικούς όσο και με ιδιωτικούς πόρους. Η συνεργασία στον τομέα της τεχνολογίας με τους άλλους μεγάλους παράγοντες θα πρέπει να αναπτυχθεί και οι πολιτικές και τα μέτρα που υιοθετούνται να παρακολουθούνται συστηματικά. Πρέπει επίσης να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ενώ οι εθνικές και ευρωπαϊκές δράσεις θα πρέπει να συντονίζονται καλύτερα, δίχως να εξαλειφθεί ο ανταγωνισμός. Εξάλλου, είναι απαραίτητο να προωθηθεί η στενότερη συνεργασία μεταξύ των κρατικών ερευνητικών φορέων και των επιχειρήσεων, τόσο όσον αφορά τον σχεδιασμό όσο και την εκτέλεση των ερευνητικών προγραμμάτων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ερευνητικές προσπάθειες θα καταλήξουν στην παραγωγή καινοτομίας. Το προτεινόμενο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας θα μπορούσε στην προκειμένη περίπτωση να διαδραματίσει ένα ρόλο.

3.13 Για να υποστηριχθεί κατά τρόπο ενεργό η καινοτομία, είναι συνήθως απαραίτητος ένας συνδυασμός μέσων. Διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης και διαφορετικές καταστάσεις αγοράς απαιτούν διαφορετικά μέτρα προκειμένου να είναι αυτά αποτελεσματικά. Ανάλογα με τα αναγκαία μέτρα που θα συμβάλουν στην πραγματοποίηση επιτυχών καινοτομιών στην αγορά, οι διάφορες τεχνολογίες μπορούν π.χ. να καταναμηθούν σε τρεις κατηγορίες:

- 1) Μακριά από την αγορά, στη φάση της Ε&Α: Στις περιπτώσεις αυτές χρειάζεται στοχοθετημένη στήριξη της Ε&Α και επίδειξη. Η χρήση μηνυμάτων παρότρυνσης μέσω των τιμών, π.χ. μιας τιμής για το δικαίωμα εκπομπών CO₂, δεν επαρκεί.
- 2) Κοντά στην αγορά, στη φάση όπου η τεχνολογία είναι πλέον έτοιμη προς χρήση αλλά είναι ακόμη πολύ ακριβή για τις αγορές: Η καθιέρωση τιμής για το δικαίωμα εκπομπών CO₂

πιθανόν να είναι το κατάλληλο κίνητρο, πρέπει όμως να συνδυαστεί με την παροχή στήριξης για την διασφάλιση της ταχέως αύξησης της ζήτησης και, κατέπекταση, την επίτευξη σημαντικών όγκων παραγωγής.

- 3) Ένα καλό μεν προϊόν στην αγορά με χαμηλή όμως ζήτηση (τέτοια παραδείγματα υπάρχουν στον τομέα των τεχνολογιών βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης): Το κύριο ζήτημα είναι η αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού, πράγμα που μπορεί να υποβοηθηθεί με προγράμματα ενεργειακού ελέγχου και με άλλα ανάλογα μέτρα.

3.14 Στην ΕΕ υπάρχει διαθέσιμο ένα ευρύ φάσμα μέτρων και μέσω των τόσο στο ευρωπαϊκό, όσο και στο εθνικό και στο περιφερειακό επίπεδο. Η επιλογή των μέτρων για συγκεκριμένους στόχους πρέπει να γίνει μετά από προσεκτική μελέτη ώστε τα αποτελέσματα να είναι αποδοτικά από οικονομική άποψη. Εξάλλου, η ταχύτητα ανάληψης δράσης πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο κριτικής αξιολόγησης ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο κατασπατάλησης πόρων και ακούσιων επιπτώσεων. Θα πρέπει να εφαρμοστούν το ταχύτερο μέτρα που να εξυπηρετούν σαφώς τόσο άμεσους όσο και έμμεσους στόχους, δηλ. μέτρα για τα οποία δεν υπάρχουν περιθώρια αλλαγής γνώμης. Αλλά, πιο περίπλοκα ή τυχόν καινούργια μέτρα, όπως μέτρα με σκοπό τον καθορισμό τιμής για το δικαίωμα εκπομπής CO₂, πρέπει να εξεταστούν διεξοδικά πριν ληφθούν. Για να μην υπάρξουν επιπλοκές, ανεπιθύμητες παρενέργειες και μη βέλτιστες λύσεις θα πρέπει να αποφευχθεί η υιοθέτηση πολλαπλών μέτρων για τον ίδιο στόχο. Όταν επιλέγονται τα προς χρήση μέτρα, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι η εσωτερική αγορά πρέπει να λειτουργεί αποτελεσματικά, πράγμα που μέχρι σήμερα δεν έχει συμβεί.

3.14.1 Χρηματοδότηση της Ε&Α: Η ΕΟΚΕ παραπέμπει επίσης στη γνωμοδότησή της με θέμα: «Επενδύσεις στη γνώση και την καινοτομία (στρατηγική της Λισαβώνας)» INT/325. Η ΕΕ υστερεί στο σύνολό της σημαντικά έναντι των ΗΠΑ και άλλων σημαντικών ανταγωνιστών του τομέα. Το 7ο Πρόγραμμα-πλαίσιο για την Ε&Α χορηγεί συνολικά 4 δις ευρώ σε διάστημα 7 ετών υπέρ της ενέργειας (πλην της δημιουργίας του αντιδραστήρα ITER), ενώ το σχέδιο προϋπολογισμού για την ενέργεια των ΗΠΑ προβλέπει την διάθεση ποσού 4.4 δις δολαρίων από τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό μόνον για το 2007, με προοπτική περαιτέρω αύξησης. Εκτός από την αύξηση των δημοσίων πόρων υπέρ της Ε&Α στον τομέα της ενέργειας, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν επίσης κίνητρα για την αύξηση των ιδιωτικών χρηματοδοτικών πόρων υπέρ της Ε&Α στον εν λόγω τομέα, και να ενθαρρυνθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε.

3.14.2 Εκπαίδευση και κατάρτιση: Εκτός από τις δράσεις με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη, η ενέργεια πρέπει να καταστεί μία ελκυστική ως επιλογή σταδιοδρομίας με θετικές πτυχές για τους νέους που αναζητούν απασχόληση. Επειδή οι τεχνολογίες αλλάζουν ακόμη ταχύτερα, η δια βίου μάθηση είναι ουσιαστικής σημασίας.

3.14.3 Ευαισθητοποίηση του κοινού: Η αλλαγή συμπεριφοράς κάθε ευρωπαίου πολίτη με σκοπό την ευφύτερη χρήση της ενέργειας αποτελεί σημαντική πρόκληση. Στο σημείο αυτό σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν τα σχολεία και οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού. Η διαπαιδαγώγηση των μελλοντικών πολιτών στον τομέα αυτό θα μπορούσε να αρχίσει ήδη στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, διότι τα παιδιά είναι ιδιαίτερα δεκτικά σε θέματα που αφορούν το μέλλον του πλανήτη και είναι πρόθυμα να δραστηριοποιηθούν. Στο επαγγελματικό περιβάλλον και στις εταιρείες η διεξαγωγή προγραμμάτων ελέγχου που βασίζονται σε εκούσιες συμφωνίες απέφερε θετικά αποτελέσματα.

3.14.4 Μηχανισμοί τιμολόγησης και φορολογία: Τα μηνύματα παρότρυνσης μέσω των τιμών μπορούν, εάν σχεδιαστούν κατάλληλα, να υποστηρίξουν αποτελεσματικά την καινοτομία κατευθύνοντας τις επιλογές των χρηστών. Ως μέσο περιορισμού γενικά της χρησιμοποιούμενης ενέργειας η αύξηση των τιμών αποδεικνύεται ελάχιστα αποτελεσματική — είναι άλλωστε γνωστό ότι η ελαστικότητα των τιμών στον τομέα της ενέργειας είναι γενικά περιορισμένη.

3.14.5 Επιδοτήσεις: Η χορήγηση κατάλληλα σχεδιασμένων επιδοτήσεων μπορεί να κατευθύνει τις επιλογές κατά τρόπο αποτελεσματικό. Στην αρχικά στάδια της απόκτησης γνώσεων χρειάζονται συχνά επιδοτήσεις προκειμένου να αντισταθμιστούν οι υψηλοί κίνδυνοι που συνεπάγεται η φάση αυτή. Προκειμένου να μην υπάρξει στρέβλωση του ανταγωνισμού, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων της ΕΕ, δηλ. προκειμένου να αντιμετωπιστούν ελλείψεις της αγοράς. Οι επιδοτήσεις πρέπει να περιορίζονται χρονικά και να προβλέπεται η σταδιακή εξάλειψή τους. Για να τονωθεί η ενεργειακή απόδοση, πρέπει να αναπτυχθούν τα κατάλληλα κίνητρα ώστε να μπορεί να αντιμετωπιστεί το πρόσθετο κόστος που συνεπάγεται η αγορά ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού — το οποίο προκύπτει στην αρχή — με την πρόβλεψη, συχνά, σύντομων περιόδων απόσβεσης.

3.14.6 Πολιτικοί στόχοι και υποχρεώσεις: Οι πολιτικοί στόχοι και υποχρεώσεις μαρτυρούν την κατεύθυνση που προσδοκείται να λάβει η ανάπτυξη. Εξίσου σημαντικά για την λήψη επενδυτικών αποφάσεων είναι τα πολιτικά μέσα που τελικά υιοθετούνται με σκοπό την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων. Όταν χαράσσονται στόχοι πρέπει να μην λησμονείται ότι συνήθως ορισμένοι τομείς της οικονομίας αποκομίζουν κέρδη, ενώ άλλοι παρουσιάζουν ζημία, και ότι οι εξαιρετικά φιλόδοξοι στόχοι μπορεί να οδηγήσουν σε απώλειες κυρίως αντί για οφέλη. Σήμερα φαίνεται να υπάρχει η τάση να υιοθετούνται τόσο συνολικοί όσο και επιμέρους στόχοι για τον ίδιο σκοπό, για παράδειγμα γενικοί στόχοι για την μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και, για να επιτευχθούν αυτοί, επιμέρους στόχοι για την χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αυτό ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την επιλογή μη βέλτιστων λύσεων για την επίτευξη των γενικών στόχων. Τόσο οι στόχοι όσο και, κυρίως, τα ειδικότερα μέσα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο διεξοδικών εκτιμήσεων του αντίκτυπου, όπως οι συμφωνίες με τη βιομηχανία που συνήφθησαν στη Γερμανία και τη Φινλανδία.

3.14.7 Εμπόριο δικαιωμάτων εκπομπής, πράσινα/λευκά πιστοποιητικά: Πρόκειται για αποτελεσματικά μέσα τα οποία μπορούν να επιτύχουν το σκοπό τους εάν σχεδιαστούν ορθά. Το σχετικό κόστος, ωστόσο, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί εκ των προτέρων και είναι πιθανό να ποικίλλει σημαντικά. Όσο μεγαλύτερη είναι η αγορά και ο αριθμός των παραγόντων της αγοράς τους οποίους αφορά το εμπόριο δικαιωμάτων εκπομπής τόσο το καλύτερο. Εάν το σύστημα εφαρμοστεί σε επιχειρήσεις που ανταγωνίζο-

νται στην διεθνή αγορά, τότε θα πρέπει να καταστεί διεθνές για να μην υπάρξει στρέβλωση του ανταγωνισμού.

3.14.8 Ρύθμιση ή δεσμευτικοί κανόνες: Μία προσεκτικά σχεδιασμένη νομοθεσία μπορεί να ενισχύσει την καινοτομία. Πιο συγκεκριμένα, η υιοθέτηση ρυθμίσεων μπορεί να αποτελέσει έναν αποτελεσματικό τρόπο απαλλαγής από τις απαρχαιωμένες τεχνολογίες. Μπορεί επίσης να τονώσει την καινοτομία, να επιβάλει την αποδοτικότητα της ενέργειας σε προϊόντα με την καθιέρωση φιλόδοξων μεσοπρόθεσμων στόχων για την αύξηση των προδιαγραφών της αποδοτικότητας. Υπάρχει ωστόσο πάντοτε ο κίνδυνος τυχόν ρυθμίσεις να καταπνίξουν την καινοτομία. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι κανόνες που υιοθετούνται δεν θέτουν εμπόδια στην αγορά.

3.14.9 Εκούσια πρότυπα, εκούσιες συμφωνίες, πιστοποίηση: Πρόκειται για μέσα πολιτικής που ευνοούν την καινοτομία. Πιθανόν να μην επιτυγχάνουν πάντοτε απόλυτα τον σκοπό ή τον στόχο τους, συμβάλλουν ωστόσο στην επίτευξη σημαντικής προόδου από την άποψη της καινοτομίας, σχεδόν χωρίς καθόλου κίνδυνο ανεπιθύμητων παρενεργειών.

3.14.10 Δημόσιες συμβάσεις: Οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της καινοτομίας στον τομέα της ενέργειας. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να αναπτυχθούν μέθοδοι και να διαδοθούν ευρέως. Κανονικά, η σύναψη φιλικότερων προς το περιβάλλον δημόσιων συμβάσεων απαιτεί τη διεξαγωγή αναλύσεων κύκλου ζωής, σχετικά με τις οποίες, όπως και σχετικά με άλλες νέες μεθόδους, απαιτείται η περαιτέρω εκπαίδευση των αρχών. Οι κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται, προβλέπουν την σύναψη φιλικότερων προς το περιβάλλον δημοσίων συμβάσεων.

3.14.11 Προκειμένου να επιτευχθεί ο άμεσος αναγκαίος μετασχηματισμός του ενεργειακού τομέα, πρέπει να επιταχυνθεί ο ρυθμός καινοτομίας. Η ΕΟΚΕ προτρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα σημεία:

- μέτρα για τον καθορισμό μιας κατάλληλης ενιαίας τιμής για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα,
- επέκταση των δράσεων E&A εκ μέρους του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με στόχο την ενθάρρυνση νέων μορφών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης,
- εφαρμογή κανονιστικών διατάξεων προκειμένου να επιταχυνθεί η πρόοδος για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης όλων των ειδών προϊόντων,
- ενεργητικότερη αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων με στόχο την ενίσχυση των προτύπων ενεργειακής απόδοσης, ιδίως στον τομέα των κατασκευών.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2007

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ